

KULTURA

Izložba
gknjiga

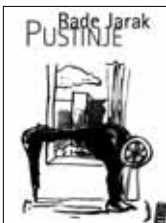
[INFO]

NEDJELJKO FABRIO
»Orfejeva djeca«V.B.Z., Zagreb, 2008.,
str. 393

»Orfejeva djeca - Teatro in musica/Prilog povijesti recepcije u Hrvata« su Fabrijevi sabrani tekstovi o operama izvedenima na pozornicama u Beču, Berlinu, Bratislavi, Osijeku, Rijeci, Rimu, Splitu, Sydneyu, Torontu i Zagrebu od 1986. do 2006. godine.

DIANA BURAZER
»Naranča«Fidipid, Zagreb, 2008.,
str. 87

»Naranča« je peta pjesnička zbirka Diane Burazer. Autorica je svojim stihovima zastupljena u antologijama i panoramama hrvatske poezije. Prevođena je na francuski, engleski, njemački, norveški, španjolski, poljski i rusinski jezik, a za svoju je knjigu poezije »Druga kuća« dobila nagradu »Josip Sever«.

RADE JARAK
»Pustinja«Litteris, Zagreb, 2008.,
str. 169

Roman koji nosi podnaslov Fikcionalna autobiografija, potraga je za lirikom jednog davnog djetinjstva, izgubljenog vremena i grada. Jarak je do sada objavio romane »Kiša«, »Sol«, »Duša od krumpira« i »Enciklopedija očaja«, potom zbirku pripovijedaka »Termiti i druge priče« te dvije zbirke poezije.

SONJA SMOLEČ
»Kineski zvončiči«Pučko otvoreno učilište Veli
ka Gorica, 2008., str. 180

Glavni junaci ovoga romana za djecu su učenici petog i šestog razreda koje zanima puno više od onoga što im može pružiti škola. Upravo ta radoznalost odvodi ih u pustolovine, dovodi u opasnost, ali i daje presudan prinos istraživanjima, koja godinama nisu mogli razriješiti znanstvenici.

MAJA ZORICA BIRA ZA VAS Prijedlog za prijevod

Demokrati u
metafizičkom smislu

Marcel Gauchet (1946.), zagonečan, polivalentan autor, autodidakt koji je školovanje nastavio u doba šezdesetmaških previranja, i stručnjak, uvaženi predavač na l'École des hautes études, filozof i povjesničar skromnoga podrijetla koji je s Claudom Lefortom i Pierreom Norom osnovao »Le Débat« u kojem već 30-ak godina brani vlastita gledišta.

Gauchetova knjiga u četiri sveska istodobno je povijest filozofije 20. stoljeća i teorija demokracije. Ovaj pothvat prirodni je slijed njegove uspješnice, »Le désenchantement du monde« iz 1985. godine. »Izslaskom« iz religije/religijskom rađa se svijet u kojem ljudi mogu željeti vladati sami sobom. Ali, taj je svijet najteži od svjetova, njime je najteže ovladati. Gauchetova je knjiga priča o tom nastojanju.

»Razočarani« svijet

Prvi svezak, »La révolution moderne« vrsta je prologa koja donosi pozadinu i predočuje razvoj događaja od 1500. do 1900., kao revoluciju kojoj je svrha autonomija. On jasno razlučuje tri sastavnice takvog svijeta, »razočaranoga«, s političkog, pravnog i povijesnog gledišta. Tako postaje jasno da je originalnost naše demokracije, pri tome misleći jasno na europski model, upravo u kombinaciji ovih triju elemenata, što je istodobno i njen vječni problem.

Marcel Gauchet: »L'avènement de la démocratie«, 1. svezak: »La révolution moderne«, 2. svezak: »La crise du libéralisme«, Gallimard, Pariz, 2007.

Drugi svezak, »La Crise du libéralisme« dubinska je analiza razdoblja od 1880. do 1914. godine, koji čine matricu iz koje se iščitava čitavo 20. stoljeće, njegovi uspjesi i njegovi porazi. Postavljajući osnove liberalne demokracije, ovaj novi svijet uzrokuje imploziju - eksploziju naslijeđenoga religijskoga okvira, koja će istodobno postati izvor i totalitarnoga ludila fašizma i komunizma, i konsolidacije liberalnih demokracija.

Nutarnja logika diskurza time najavljuje treći svezak, »À l'épreuve des totalitarismes«, a posljednji, samo naizgled proročanskog, odnosno patetičnog naslova »Novi svijet«, bit će posvećen reorijentaciji života u našim društvima od sredine sedamdesetih godina 20. stoljeća i novoj krizi porasta demokracije koji je inducirala.

Gauchet piše genealogiju našega, modernoga svi-

jeta, nametnuvši se kao svjedok i analitičar političkoga života. Gauchet demokratsku ideju interpretira kao fenomen koji se razvio u dvije, dijametralno suprotne inačice - anglosaksonsku, kao slobodu civilnoga društva da stvara samo sebe, i francusku, o kojoj svjedoče i francuski izbori, u okviru postojanja političkoga aparata putem kojeg se stvara mogućnost kolektivnoga izbora.

Mogućnost religije

Kršćanstvo pak kao »religija izlaska/izlaženja iz religije«, u okviru onoga što je Gauchet nazvao désenchantement du monde, u smislu gubitka iluzija, gubitka interesa, nepostojanja entuzijazma, nade, osjećaja umora, gorčine i gađenja, ipak ostavlja prostora za »religijsko iskustvo« koje će se nadomjestiti nečim drugim. Čovjek nije religiozan u svojoj biti, ali on u sebi nosi mogućnost religije koja može prepustiti mjesto nečemu drugome. Mi danas živimo ovu metamorfozu. Za Gaucheta, antropologija mogućnosti religijskog jest najbolji put da se shvati suvremeno društvo, koje naizgled živi u posve drugom svijetu, jer, čak i u okviru suvremenog razularenog materijalizma i hedonizma, taj fluidni ostatak djeluje. Da završimo riječima iz Gauchetove knjige »La religion dans la démocratie«: »Jednom riječju, postali smo demokrati u metafizičkom smislu«.

PRIKAZ

Razjašnjavanje strahova
i dojmova o Bosni

Zrinka ZORČEĆ

Književnost nas, sigurnije od svega drugoga, vodi u blizinu skrivenih istina, kako onih što su od nas skrivene tako i onih koje mi nastojimo sakriti, jer ništa nas ne odaje i ne razotkriva tako pouzdano kao jezik, a istovremeno nas ništa ne dovodi tako blizu duhu - zapisao je bosanski pisac Dževad Karahasan u svojoj najnovijoj knjizi »Izvjestaji iz tamnog vilajeta«.

Prostor jakih emocija

Najnovija Karahasanova zbirka pripovijesti demonstracija je njegove životne zaokupljenosti kao pisca kategorijom vremena i permutacijom Bosne kroz vremensku prizmu. Pet pripovijesti odvijaju se u različitim razdobljima i na različitim mjestima - od otomanskog dvora 19. stoljeća do Sarajeva u ratnim okolnostima. Kao što je sam Karahasan rekao, ova je knjiga njegov literarni pokušaj razjašnjavanja stra-

Dževad Karahasan: »Izvjestaji iz tamnog vilajeta«, Profil International, Zagreb, 2007., str. 177

hova i dojmova o Bosni koje ljudi koji nisu Bosanci stječu o njoj.

Bosna koja je oduvijek bila prostor jakih emocija, mjesto na kojem se prelaju razni svjetovi i svjetonazori u Karahasanovu se pisanju otkriva kao prostor koji se možda i ne razlikuje toliko od drugih sličnih mjesta diljem kugle zemaljske, ali tamo žive ljudi koji sve intenzivnije i strasnije doživljavaju.

Nestvarnu stvarnost Karahasan uspijeva dočarati svojim iznimnim narativnim umijećem - tekst nikad nije čvrsta tvorevina, on se rađa, upotpunjuje se meditativno-filozofijskim pasajima, ali na kraju strpljivom čitatelju otkriva svijet koji se čini stvarnijim od onog što ga okružuje.

Otmjena književnost

Kao jedan od rijetkih pisaca koji nije predlegao izvanknjiževnim trendovima, Karahasan iziskuje talentiranog čitatelja, čitatelja koji čin čitanja shvaća kao povlasticu i poslaticu. Onog trena kad uzmete najnoviju Karahasanovu knjigu u ruke, vi potpisujete ugovor s njom i krećete na putovanje na kojem ne znate što vas može očekivati i možda će dulje potrajati, ali dovest će vas u blizinu tajni koje neće biti u potpunosti razotkrivene, ali bit će vam jasnije. Starinska je to i otmjena književnost, ona koja vas nuka na razmišljanje i vabi vas na povlačenje u osamu.

NAJPRODAVANIJIA KNJIGA TJEDNA

BELETRISTIKA

1. Vedrana Rudan: »Kad je žena kurva / Kad je muškarac peder«, V.B.Z., Zagreb, 2008. 31

2. Paulo Coelho: »Vještica iz Portobella«, V.B.Z., Zagreb, 2007. 5

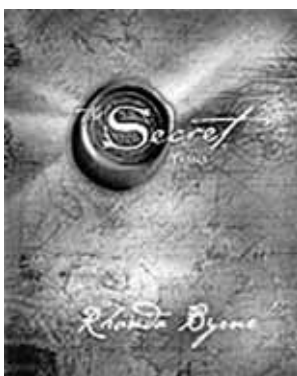
3. Emilio Calderon: »Stvoriteljeva karta«, Fraktura, Zaprešić, 2008. 4

4. Xiaolu Guo: »Sažeti kinesko-engleski rječnik za ljubavnike«, V.B.Z., Zagreb, 2008. 3

5. Patricia D. Cornwell: »Južnjački križ«, Algoritam, Zagreb, 2008. 3

PUBLICISTIKA

1. Rhonda Byrne: »Tajna«, V.B.Z., Zagreb, 2007. 27

2. Brian Tracy: »Obogatite se na vlastiti način«, V.B.Z., Zagreb, 2008. 7

3. Matthieu Ricard: »Sreća - vodič za razvijanje najvažnije životne vještine«, TELEDisk, Zagreb, 2008. 6

4. Emil Keršek: »Ljekovite biljne i voćne rakije«, V.B.Z., Zagreb 6

5. Michael Talbot: »Holografski svemir«, TELEDisk, Zagreb, 2006. 5

Anketirane knjižare: V.B.Z., Rijeka i Booksa, Zagreb.

NAJČITANIJA KNJIGA TJEDNA

BELETRISTIKA

1. Robert Perišić: »Naš čovjek na terenu«, Profil International i Ghetaldus, Zagreb, 2007.

2. Cecilia Ahern: »P.S. Volim te«, Profil International, Zagreb, 2007.

3. Ayaan Hirsi Ali: »Nevjernica«, Naklada Ljevak, Zagreb, 2007.

4. Daniel Kehlmann: »Mjerenje svijeta«, Fraktura, Zaprešić, 2007.

5. Marina Lewycka: »Kratka povijest traktora na ukrajinskom«, Profil International, Zagreb, 2007.

PUBLICISTIKA

Rhonda Byrne

1. Rhonda Byrne: »Tajna«, V.B.Z., Zagreb, 2007.

2. Kevin Trudeau: »Prirodni lijekovi za koje 'oni' ne žele da vi znate«, V.B.Z., Zagreb, 2007.

3. David Icke: »Najveća tajna«, TELEDisk, Zagreb, 2006.

4. Angela Lambert: »Izgubljeni život Eve Braun«, Naklada Ljevak, Zagreb, 2007.

5. Florence Hartmann: »Mir i kazna: tajni ratovi međunarodne politike i pravosuđa«, Profil International, Zagreb, 2007.

Anketirane knjižnice: Knjižnica Marije Jurić Zagorke, Zagreb; Knjižnica Marina Držića, Zagreb; Knjižnica Dugave, Zagreb; Gradska i sveučilišna knjižnica Osijek; Gradska knjižnica Rijeka; Knjižnica Sesvete; Knjižnica Samobor; Gradska knjižnica Marka Marulića, Split i Gradska knjižnica Vukovar.

Pripremila: Sandra-Viktorija Antić